

PÉLI ÖRÖKSÉG ALAPÍTVÁNY

HÍRLEVÉL

www.peliorokseg.hu

LEGFRISSEBB HÍREINK

Örömmel köszöntjük Önöket az új évben, és szeretnénk átadni legmelegebb jókívánságainkat: boldog, szerencsés és sikerekben gazdag új évet kívánunk mindannyiuknak!

A múlt év közös emlékei és közös munkája nagy erőt adott számunkra. Reméljük, hogy 2026-ban is gyakran találkozhatunk Önökkel, hiszen Önök nélkülözhetetlen részei közösségünknek.

Alapítványunk céljai továbbra is csak Önök támogatásával valósíthatók meg. Köszönjük, hogy eddig is mellettünk álltak, és számítunk a jövőbeni együttműködésükre is, hogy közösen ápolhassuk örökségünket és terveinket valóra válthassuk.

KÖZELGŐ ESEMÉNYEINK

Szeretettel várunk minden kedves követőnket a következő eseményeinken:

- Január 16-án lehetőség nyílik arra, hogy ismét meghallgathassák gróf Széchenyi Mária példamutató élettörténetét, mely mindannyiunkat inspirálhat.
- Május 2-án pedig együtt ünnepelhetjük Kápolnánk építésének 200. évfordulóját – egy különleges, történelmi jelentőségű alkalommal.

16

2026. január 16., péntek, 17:00

sárvár-felsővidéki gr. Széchenyi Mária élete és munkássága

Szent István Gimnázium

TÖRTÉNELEM – ÖRÖKSÉGÜNK NYOMÁBAN

CSALÁDTAGOK

Gróf Széchényi Mária Lujza Alojzia 1804. január 5-én született Sopronban.

Édesanyja, gróf Clam-Gallas Alojzia tehetséges operaénekesnő volt, édesapja pedig gr. Széchényi Lajos, a nemzeti múzeum alapítójának, Széchényi Ferencnek a fia. Közeli és szeretetteljes kapcsolat fűzte „a legnagyobb magyarhoz”, Széchényi Istvánhoz, nagybátyjához. 1824-ben ment férjhez a jószívú és előkelő gróf Zichy Lászlóhoz, akivel összetartó, szeretetteljes házasságban éltek.

Életét négy gyermeke születése tette teljessé, Ferenc, Alajos, László és Mária. Ám a családot súlyos veszteségek érték. Középső fia, Alajos, gyermekkorában elhunyt, majd idősebbik fia, Ferenc, 1848-ban, a szabadságharcban esett el. Ezek a tragédiák mély nyomot hagytak Máriában, akitől még csendesebb és elmélkedőbb lett.

A család alsópéli birtokán Mária meghatározó vezető szerepet vállalt. Kiváló szervezőkészségével, és a közösség iránti rendkívüli felelősségtudatával virágzó közösslget és szociális központot teremtett.

Társadalmi elkötelezettsége is kiemelkedő volt: az ország egyik első óvodájának létrejöttében játszott kulcsszerepet, anyagilag és erkölcsileg is támogatva a kezdeményezést.

Mária 1863 november 27.-én hunyt el, de példája tovább él. Életében megmutatta, hogy a nemesi rang és a nőiesség nem csak díszítő szerep: igazi vezetői feladat, amely magában foglalja a gazdaság gondos irányítását, a család és a közösség összetartását, valamint a szükséglet szenvedők iránti kötelezettségtudatot. Szellemi kíváncsisága, otthoni patikája, a gyógyítás és tanítás iránti szenvedélye mind arra utalnak, hogy hite és embersége volt élete igazi mozgatórugója.

CÍMEREK

Széchényi család címere

A Széchényi család ősi nógrádi gyökerekkel rendelkezik, nevét Szécsény városáról kapta. A család kiemelkedő rangját jelzi, hogy magyar grófi címet már 1697-ben kaptak, amely később a főág egyetlen örökösére, Széchényi Ferencre szállt.

A család jelmondata, „*Ha Isten velünk, ki ellenünk?*”, hitükre és elhivatottságukra utal.

A címer gazdag szimbolikájú, négyelt pajzs:

- Két mezőben vörös alapon ezüst kettős kereszt emelkedik zöld halomból.
- A másik két mezőben kék alapon koronás fekete sas tekint a felső sarokban ragyogó arany nap felé.
- A pajzs közepén egy arany szív

pajzs látható, rajta egy koronából kiemelkedő, olajággal a csőrében szálló ezüst galamb – a béke és a szellemi örökség jelképe.

A címer tetejét egy díszes grófi korona ékesíti, mely a család történelmi jelentőségét és méltóságát örökíti meg.

BIRTOKOK

Nagycenki Széchényi Kastély

A Széchényi család neve elválaszthatatlanul összefonódik a nagycenki kastéllyal, amely 2016 óta hivatalosan is nemzeti emlékhely. Ez a hely nem csupán egy impozáns épület, hanem a család több generációjának élettere, gondolati bölcsője és történelmi örökségének őrzője.

- A kastély útja a család birtokába

A birtok a 17. század végén került a családhoz. Nagycenk zálogjogon jutott Széchényi György kalocsai érsekhez, aki végrendeletében öccsének, Lőrincnek és annak gyermekeinek hagyta. A tulajdon végül az érsek unokaöccsétől, II. Györgytől származó ágra szállt. Az utolsó férfiörökös, Széchényi Ferenc (a Nemzeti Múzeum alapítója) lett a kastély ura 1783-ban, aki értékes könyvtárat és műgyűjteményt hozott létre benne, ezzel megteremtve helyszín kulturális szerepét.

- Széchényi István és a kastély aranykora

A kastély a „legnagyobb magyar”, Széchényi István életében nyerte el legnagyobb jelentőségét. Ő töltötte itt gyermekkorát, és később, 1820 után mintagazdaságot szervezett a birtokon. Az épület mai klasszicista külsőjét is az ő idejében, 1834–40 között kapta Hild Ferdinánd tervei alapján, akivel fürdőszobákat, vízőblítéses vécéket és korszerű kényelmi elemeket építettek be – egy korban még rendkívül modern lakhellyé varázsolva. A kastély és parkja értékes találkozik, politikai és szellemi összejövetelek színhelye volt.

- A 20. század próbái és a feléledés

Széchényi István fia, Béla gazdagon ültette be a parkot ritka fafajtákkal, de a 20. század súlyos korszak következett. Az épület 1944-ben bombatámadást szenvedett, majd 1945 nyarán kifosztották és felgyújtották. Az 1950-es évekig csak romok álltak. A rendkívüli helyreállítási munkák évtizedeken át tartottak: 1961-re kaptak tetőt a falak, az első nagy felújítás 1973-ban fejeződött be, amikor is megnyílt a Széchényi István Emlékmúzeum. A teljes épületegyüttes felújítása 1988-ig tartott, hogy ma ismét teljes pompájában, a nemzet emlékeztetőnek és a család maradandó örökségének őrzőjeként állhasson.

A kastély ma nem csupán múzeum; élő tanúja a magyar történelemnek, a felvilágosodás szellemének és egy család kitartásának.